

Tilsynsrapport for Brøndagerskolen

Skoler og Uddannelse 2013

Børn, Kultur og Velfærd

Albertslund Kommune
Nordmarks Allé 2
2620 Albertslund

www.albertslund.dk
bkv.skoler.uddannelse@albertslund.dk

T 43 68 68 68

Baggrund

Den daværende Børne- og Ungeforvaltning (BUF) udarbejdede i foråret 2012 et sæt fælles principper for tilsyn i kommunens institutioner på børne- og ungeområdet. Skoleafdelingens tilsynsbesøg skulle knytte sig til disse men samtidig være målrettet en skolekontekst og afspejle de temaer, der indgår i Albertslund Kommunes skolestrategi *Skole for alle*.

Tilsynskonceptet vil fortsat blive anvendt, nu hvor skoleafdelingen med organisationsændringen pr. 1. august 2013 er blevet til *Skoler og Uddannelse*. Der vil fortsat finde sparring sted mellem afdelingerne *Skoler og Uddannelse*, *Dagtilbud* og *Social og familie* om gennemførelse af tilsynsbesøg. Dog har afdelingerne mulighed for at videreudvikle tilsynsmodellen på forskellig vis for at målrette den de tilbud, den enkelte afdeling fører tilsyn med.

Tilsynsbesøget på Brøndagerskolen blev gennemført i et samarbejde mellem skoleafdelingen og PPR, da skoleafdelingen vurderede, at en kombination af kompetencerne i de to afdelinger ville kvalificere tilsynet.

Tilsynet i kommunens decentrale institutioner har afsæt i nedenstående to ben, der samlet udgør det overordnede formål:

1. Kontrol af institutionernes leverance og kvalitet
2. Kvalitetsudvikling via sparring og videndeling

Det pædagogiske tilsyn skal altså undersøge, om kommunens børn og unge får den undervisning og det fritidstilbud, de har krav på, og om kvaliteten af det pædagogiske arbejde i skole, SFO og klub er i overensstemmelse med lovgivningen og med Albertslund Kommunes overordnede målsætninger. Brøndagerskolens skoletilbud er knyttet op på Folkeskolelovens § 20, stk. 2 og fritidsdelen på Servicelovens § 32 – samlet i et integreret helhedstilbud.

Rapportens formål og indhold

Målgruppen for rapporten er ledelse, personale og bestyrelse på den enkelte skole samt cheferne i det nye direktørområde Børn, Kultur og Velfærd. Derudover vil den viden, som tilsynsteamet har opbygget i forbindelse med tilsynsbesøget, danne udgangspunkt for videndeling internt i den nye afdeling Skoler og Uddannelse og medvirke til at styrke dialogen mellem afdelingen og Brøndagerskolen.

Rapportens hensigt er at afdække tilsynets driftsmæssige og pædagogiske fokuspunkter. Rapporten beskriver en række anbefalinger til det fremadrettede pædagogiske arbejde på skolen. Hvis der på tilsynet har været anledning til konkrete pålæg for ændret praksis for at leve op til lovbestemmelser og lokale kvalitetskrav, beskrives hvorfor og hvordan, der skal følges op.

Hovedvægten i denne tilsynsrapport ligger på skolens pædagogiske arbejde. Økonomiske og ledelsesmæssige temaer berøres kun i det omfang, de har betydning for kvaliteten af institutionens kerneydelser. Afdelingerne *Skoler og Uddannelse* samt *Økonomi og Stab* følger op på disse temaer i andre sammenhænge.

Forud for hvert tilsynsbesøg blev der fastlagt tre pædagogiske fokusområder for den pågældende skole. Skoleafdelingen fastlagde to af disse fokusområder, og skolens ledelse valgte det tredje. De beskrevne fokusområder varierer dermed fra skole til skole.

Et anmeldt tilsynsbesøg med fokus på en række på forhånd udvalgte fokusområder giver i sagens natur ét billede af skolen. Rapporten skal derfor ses i sammenhæng med afdelingens øvrige kvalitetssikringskandence, der også indeholder kvalitetsrapporten, opfølgningen på indsatserne i kommunens skolestrategi *Skole for alle*, skolernes virksomhedsplaner samt den feedback, forvaltningen giver på virksomhedsplanerne. Denne kandence videreføres i *Skoler og Uddannelse*.

Skolen har fået den foreliggende rapport til kommentering, og kommentarerne er blevet indarbejdet i rapportteksten.

Da tilsynsmodellen er relativt ny, lægger vi i afdelingen stor vægt på den efterfølgende evaluering af både forløbet og af den udarbejdede model. Hver skole bliver oven på tilsynsbesøget bedt om at besvare et evalueringsskema, og resultaterne herfra drøftes på et skoleledelsesmøde. De samlede erfaringer vil blive inddraget i planlægningen af fremtidige tilsynsbesøg.

Om tilsynsbesøget

Denne rapport er det skriftlige resultat af et anmeldt tilsynsbesøg på Brøndagerskolen. Besøget blev gennemført den 6. og 7. juni 2013.

De pædagogiske fokusområder for tilsynsbesøget på Brøndagerskolen var:

1. Medarbejdertrivsel og psykisk arbejdsmiljø
2. Videndeling
3. Bevægelse og sundhed

Tilsynsteamets sammensætning

Dorthe Ploug Hansen (PPR) og Lone Nielsen (skoleafdelingen). Desuden deltog Maria Malmfred (PPR) i observationer på idrætsdagen samt i medarbejderinterviewet om videndeling.

Program for tilsynsbesøget

Torsdag den 6. juni 2013	
Tid	Aktivitet
8:30-10:30	Ledelsesinterview
10:45-11:30	Rundvisning af arbejdsmiljøfolk og vejledere til udvalgte steder på skolen
Ca.11.30 – 13:00	Pause
13:00-14:30	Interview med bevægelsesgruppen (vejleder, lærer og pædagog) samt med sundhedsplejersken
14:30	Afrunding på dagen
Fredag den 7. juni 2013	
Tid	Aktivitet
8:30-9:30	Interview med en tillidsrepræsentant og en arbejdsmiljørepræsentant om medarbejdertrivsel og psykisk arbejdsmiljø
10:15-10:45	Idrætsdag – besøg på aktivitetsstederne
10:45-11:45	Interview med vejledere om vidensdeling
11:45	Afrunding på dagen

Ledelsesmæssige temaer

Status

Som indledning til ledelsesinterviewet bad tilsynsteamet ledelsen om at give en kort redegørelse for, hvad de var særligt optaget af, da tilsynsbesøget fandt sted. Ledelsen på Brøndagerskolen var særligt optaget af planlægningen af det kommende skoleår, herunder rekruttering af ny skoleleder i forbindelse med skoleleder Niels Henrik Juuls pension.

Derudover er ledelsen opmærksomme på udviklingen i elevgruppen og de dertilhørende ændringer af den pædagogiske praksis. Skolen har som rettesnor, at de vil kunne rumme alle børn. De oplever en stigning af de børn, de beskriver som mest støttekrævende og af børn, der har påbegyndt deres skolegang på almenområdet og flytter til Brøndagerskolen undervejs i deres skoleforløb. Disse elever ville tidligere have startet deres skolegang på Brøndagerskolen, men nu afprøver man i første omgang, om det kan lade sig gøre at inkludere dem i almenområdet. Flere af disse elever har brug for en særlig indsats i opstartsperioden. En af lederne foreslog at vende praksis om, så børn med en autismediagnose som udgangspunkt starter deres skolegang på Brøndagerskolen og derefter klædes på til at overgå til almenområdet på et senere tidspunkt.

Ledelsen har fokus på personalets efterspørgsel efter kompetenceudvikling i takt med, at kompleksiteten i børnegruppen stiger. De er desuden i gang med at planlægge et pilotprojekt med start i august 2014, hvor skolen opdeles i henholdsvis indskoling, mellemtrin og udskoling.

Skriftlig dokumentation af mål og værdier

Den lokale læseplan er et centralt dokument på skolen og ligger til grund for hele skolens pædagogiske arbejde. Den er udarbejdet i forhold til gældende lovstof, Albertslunds værdier samt FN-konventioner vedr. barnets rettigheder. Læseplanen illustrerer skolens pædagogiske grundprincipper og skal give mulighed for, at elevernes udviklingsmæssige potentialer bliver udnyttet og udfordret gennem det pædagogiske tilbud, de modtager på Brøndagerskolen.

Derudover arbejdes der på forskellige niveauer med henholdsvis handleplaner for den enkelte elev og med målene i virksomhedsplanen. Handleplanen er et dynamisk værktøj, som både lærere, pædagoger og vejledere er begejstrede for.

Ledelsen er glade for at få en tilbagemelding på virksomhedsplanen, så udarbejdelsen af den føles meningsfuld. Dog kunne forvaltningens feedback med fordel have en anden form med en mere dialogbaseret proces.

Metoder og pædagogiske principper

Tilgangen til eleverne på Brøndagerskolen er præget af et fokus på at finde forklaringerne bag det enkelte barns udfordringer. Det pædagogiske arbejde tager udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og interesser. Til at kortlægge barnets ressourcer anvender pædagoger og lærere systematiske vurderingsredskaber som Assessment og stressanalysemodeller for at finde en Low Arousal-tilgang til barnet. Man vurderer det enkelte barns evne til at gennemføre konkrete opgaver, så man kan understøtte barnet dér, hvor der er vanskeligheder. Assessment er særlig vigtigt, når det gælder børn med autisme, fordi det er en gruppe børn med meget forskellige kompetencer og udfordringer. I et Low Arousal-perspektiv forsøger man at undgå at presse eleverne til unødvendige konflikter ved at være meget opmærksomme på de krav, man stiller til eleverne. Fokus er på at skabe et roligt læringsmiljø, der ikke udfordrer sanserne i en grad, der virker stressende på det enkelte barn. En del af den beskrevne tilgang er et fokus på de bagvedliggende årsager til den observerbare adfærd hos barnet med det formål at få et helhedsorienteret indblik i barnets problematikker.

Når man færdes på skolen, springer den meget fleksible lokaleindretning i øjnene. Lokalerne er typisk indrettet både med afskærmede arbejdspladser til den enkelte elev og bordgrupper eller sofaer, hvor eleverne i en gruppe kan samles. Personalet justerer indretningen ud fra de enkelte elever og elevgruppers behov.

Ledelsen gør opmærksom på, at personalegruppen er meget bevidst om tydelig, visuel formidling af regler og opgaver, da mange af eleverne er meget visuelt orienterede.

Derudover er arbejdet på skolen forankret i en lang tradition for tværfagligt samarbejde blandt lærere og pædagoger, og der er løbende drøftelser af etiske dilemmaer, f.eks. i forbindelse med magtanvendelser.

Sygefravær

Det samlede sygefravær for 2012 lå på 5,7 % sammenlignet med et sygefravær på 6,1 % i 2011. Ledelsen på Brøndagerskolen analyserer sygefraværstatistikkerne løbende, ligesom det diskuteres på MED-udvalgsmøder. Det gennemsnitlige sygefravær for perioden 1. januar 2013 til 31. maj 2013 er på 6,9 %, hvilket ledelsen finder bekymrende. Dog indgår der i tallet et par medarbejdere med særligt højt fravær, som i mellemtiden er fratrukket eller blevet afskediget. Ledelse og medarbejdere efterlyser større anerkendelse af, at Brøndagerskolen er en særlig arbejdsplads og at det derfor ikke giver mening at forvente et sygefravær på niveau med det, man forventer af alle øvrige ansatte i kommunen.

Personaleudskiftning

Der er i skoleåret 2012-13 kommet 17 nye medarbejdere, og der har i samme periode været 20 fratrædelser. Tallets størrelse skal ses i lyset af det vilkår, at uuddannede medhjælpere udgør en stor personalegruppe på skolen. De er ofte unge og i gang med forskellige uddannelser og vælger typisk at arbejde på skolen i en kortere periode. Også seks løntilskudsansatte pedeller har været ansat midlertidigt. Der er kommet én ny pædagog på skolen, og tre lærere er fratrukket.

Kompetenceudviklingsplan

Alle nye faguddannede medarbejdere på Brøndager introduceres til skolen og dens elevgruppe og pædagogik via en introduktionsforløb.

Alle personalegrupper har sidste skoleår haft eksterne supervisionsforløb med overskriften "Hvad gør arbejdet ved mig og hvad gør jeg ved arbejdet?". Her har der været fokus på strategier til at håndtere og støtte hinanden i vanskelige situationer. Supervisionsforløbene fortsætter i det kommende skoleår.

Der har været fokus på at opkvalificere lærere og pædagoger i brugen af iPads og interaktive tavler via interne møder og korte kurser.

Derudover har størstedelen af den uddannelsesmæssige indsats centreret sig om forskellige former for opkvalificering i forhold til autismeaspektet, blandt andet via efteruddannelse på UCC og deltagelse på konferencer. Både ledelser og medarbejdere har stort fokus på behovet for at holde sig ajourført inden for den forskning, der vedrører deres elevgruppe.

Interne oplæg på Pædagogisk Råd er ligeledes en måde at opkvalificere på. Vejlederteamet støtter desuden den løbende opkvalificering ved tæt kontakt med de øvrige medarbejdergrupper og samarbejder om nye måder at se den enkelte elev på.

Arbejds miljø

Arbejdstilsynets seneste besøg på Brøndagerskolen har fundet sted i marts 2011, marts 2012 og oktober 2012, og i den forbindelse har der været fokus på indeklima og rengøring samt på det psykiske arbejdsmiljø. Rengøringen er blevet intensiveret, hvilket efter ledelsens vurdering har hjulpet på indeklimaet. Arbejds miljørepræsentanten påpeger dog, at rengøringen stadig er svingende, og at en del af sygefraværet på skolen kan forklares med de helbredsmæssige konsekvenser af dette.

Der er til stadighed fokus på det psykiske arbejdsmiljø på skolen. I den forbindelse har ledelsen særlig opmærksomhed på medhjælpernes arbejdsmiljø, idet den seneste trivselsmåling indikerede en noget dårligere trivsel hos medhjælperne, som også har et større gennemsnitligt fravær end de øvrige medarbejdere. Dette ses blandt andet som en konsekvens af, at medhjælperne typisk er tilknyttet mange forskellige grupper og derfor har en større grad af uforudsigelighed i deres arbejdsdag og sværere forudsætninger for at lære eleverne og deres behov og handlemønstre at kende.

Der er på skolen en arbejdsmiljøgruppe bestående af en lærer, en pædagog og en afdelingsleder. Gruppen mødes ca. hver 6. uge.

For en mere uddybet beskrivelse af arbejdet med det psykiske arbejdsmiljø på skolen, se afsnittet om fokusområde nr. 1, Medarbejdertrivsel og psykisk arbejdsmiljø.

Økonomi

Skolen har i kalenderåret 2012 haft et mindreforbrug på 1,9 mio., dels som et resultat af refusionsindtægter pga. sygefravær og barsel i forhold til vikardækning, dels som et resultat af det ledelsen beskriver som en konservativ udgiftspolitik på lønsiden.

Økonomien på skolen er meget påvirket af det præcise elevtal, og ledelsen forsøger så vidt muligt at have en "buffer" til at imødekomme eventuelle udsving. Det fremskrevne budget for 2013 ser ud til at holde med det elevtal, som er indskrevet for det kommende skoleår.

Man er på skolen meget optaget af, hvad kommunernes inklusionsindsatser vil betyde for elevoptaget på Brøndagerskolen i de kommende år. Pt. er der ikke nedgang i søgningen. Der er i ledelsen fokus på nødvendigheden af at afsætte midler til vedligehold, da afdelingen på Nordmarks Allé fremstår meget slidt.

Samarbejde med forvaltningen

Ledelsen er tilfredse med det samarbejde, de har med forvaltningen men oplever samtidig, at samarbejdet er ret begrænset, da det kan være svært at finde relevante snitflader med almenområdet.

Når der udarbejdes fælles styringsdokumenter for skolevæsenet i Albertslund, har ledelsen en oplevelse af at måtte "oversætte" de udstukne krav til den særlige kontekst, som Brøndagerskolen er. De orienterer sig ud fra de temaer, der er i fokus i kommunen, men ikke alt er meningsfuldt for dem. Ledelsen har svært ved at se sig selv i en del af skolestrategien *Skole for alle*.

Også medarbejderne efterlyser i højere grad at blive 'set' af forvaltningen og tænkt mere ind som en del af kommunen. F.eks. har de oplevet problemer med at låne svømmehallen og andre af kommunens faciliteter.

Særligt udvalgte fokuspunkter for Brøndagerskolen

1. fokusområde: Medarbejdertrivsel og psykisk arbejdsmiljø

Særlige vilkår i arbejdet på Brøndagerskolen

Elevtrivsel og medarbejdertrivsel er to sider af samme sag på Brøndagerskolen. Mange af skolens elever har en udadreagerende adfærd. Dette kommer særligt frem, når de føler sig stressede, og dette kan resultere i både slag, spark og verbale overfald på personalet. Derfor handler en del af indsatsen omkring det psykiske arbejdsmiljø om at skabe mindre stressende læringsmiljøer for på den måde at forebygge en del af de potentielle konfliktsituationer. Samtidig er der på skolen en erkendelse af, at man næppe helt kan undgå at stå i følelsesmæssige og etiske dilemmaer i arbejdet med den børnegruppe, der er på skolen. Derfor er det vigtigt løbende at italesætte, hvad sådanne hændelser gør ved den enkelte medarbejder, og hvordan de medfølgende følelser kan håndteres professionelt af såvel medarbejderen selv som af kolleger og ledelse.

Medarbejderperspektivet

De interviewede medarbejdere fremhævede det gode kollegaskab, de faglige udviklingsmuligheder og samværet med børnene som de faktorer, der gjorde dem særligt glade for deres arbejdsplads. Desuden nævnte de det tætte, tværprofessionelle teamsamarbejde som en vigtig forudsætning for en vellykket pædagogisk indsats omkring børnene. Når arbejdet er hårdt, er det tanken om kollegerne, som får én ud af døren om morgenen, som en medarbejder sagde.

Medarbejderne oplever, at ledelsen udstikker én overordnet pædagogisk retning, og det skaber både kvalitet og tryghed. Samtidig beskrev de et arbejdsmiljø, som til tider kan være meget psykisk hårdt. De gav udtryk for, at ledelsen generelt udviser stor tillid til deres kompetencer, men at de godt kunne have tænkt sig endnu mere lydhørhed i enkelte situationer, hvor de har påpeget udfordringer med bestemte elever og i den forbindelse efterspurgt mere personale omkring barnet eller ændringer i de fysiske rammer.

Ledelse og medarbejdere er enige om, at de fysiske rammer på skolen er en udfordring. Der er meget få og små arbejdsrum og personalerum på skolen, og nogle møder må foregå i personalerummet eller i gennemgangsrum. Dette kan være problematisk, når følelsesmæssigt hårde episoder skal tales igennem i teamet, når en gruppe af medarbejdere i fællesskab skal drøfte arbejdet med en elev eller ikke mindst når der skal afholdes møder med forældre. Der foregår derfor et løbende arbejde med at udnytte de eksisterende rammer optimalt.

Det at skolen er fordelt på to forskellige matrikler er også et vilkår, der opleves som en udfordring, idet det i nogle tilfælde kan være en udfordring for medarbejderne rent faktisk at finde lederne. Desuden har flere af lederne kontorer, som befinder sig bag et andet kontor eller mødelokale, som man skal igennem for at komme ind til dem. Dette får nogle medarbejdere til at opsøge ledelsen mindre, end de ellers ville have gjort. Der er god grund til at være i dialog om, hvilke konkrete tiltag der kan hjælpe her.

Medhjælpernes psykiske arbejdsmiljø

Uddannelse og erfaring øger ofte robustheden blandt medarbejderne, og derfor er det ofte de uuddannede medhjælpere, som har sværest ved at håndtere voldsomme episoder. Udover manglen på uddannelse har mange medhjælpere også andre rammer for deres arbejder, da de ofte indsættes som vikarer i forskellige grupper på skolen og derfor skal forholde sig til mange forskellige børn med forskellige typer reaktioner. Som udgangspunkt er medhjælperne tilknyttet faste grupper og/eller enkeltbarnsprojekter, hvor der også skal være uddannet personale, men ved fravær i de øvrige personalegrupper kan de fungere som vikarer.

Medhjælperne er en blandet gruppe. Der er både unge, som netop er blevet færdige med en ungdomsuddannelse, og mere garvede medhjælpere, som kender skolen og dens elever godt. Der kan derfor være stor forskel på, hvor meget ansvar der overdrages til medhjælperne. I konfliktsituationer føler de øvrige medarbejdere sig mest trygge ved at arbejde sammen med de erfarne medhjælpere. Hvis en elev f.eks. reagerer ved at slå eller sparke, er man som kolleger meget afhængige af hinandens evne til at handle hurtigt og kompetent.

Uforudsigeligheden i arbejdsdagen er et gennemgående tema i diskussionen om medarbejdernes trivsel, og her ligger der en udfordring i, at oversigten over sygefravær og vikardækning først er tilgængelig for medarbejderne 10 minutter før, eleverne ankommer til skolen om morgenen. Det kan dog ifølge ledelsen godt lade sig gøre at se vikarlisten dagen før.

Konkrete indsatser til forbedringer af arbejdsmiljøet

De tidligere nævnte supervisionsforløb, "Hvad gør arbejdet ved mig og hvad gør jeg ved arbejdet?", er en del af indsatsen med at klæde alle medarbejdere på til at håndtere de særlige udfordringer, der kendetegner det daglige arbejde på skolen.

Sager om vold mod personalet registreres, og ledelsen følger nøje med i dette for at kunne støtte op over for medarbejdere, som har behov for det. Sager om magtanvendelse registreres også på elevniveau, og disse to sagsopgørelser giver anledning til drøftelser af eventuelle ændringer omkring de elever, som markerer sig i opgørelserne.

Man har på skolen etableret et nødkaldesystem omkring især enkeltbarnsprojekterne. En medarbejder sidder standby i personalerummet og kan hurtigt træde til, hvis der opstår akut behov for det.

Det tidligere nævnte forsøg med en øget afdelingsopdeling på skolen i stil med organiseringen på kommunens øvrige folkeskoler er blandt andet iværksat for at øge medhjælpernes trivsel. Medhjælperne tilknyttes enten indskoling, mellemtrin eller udskoling og vil typisk skulle arbejde med en afgrænset del af skolens samlede elevgruppe og dermed have bedre muligheder for at skabe relationer til børnene.

2. fokusområde: Videndeling

Status

Med det stigende fokus på inklusion på almenområdet bliver den viden om specialpædagogik og særligt autisme, der findes på Brøndagerskolen, eftertragtet. Det samme er tilfældet for erfaringerne fra det mangeårige samarbejde mellem pædagoger, medhjælpere og lærere på Brøndagerskolen. I kommunens skolestrategi *Skole for alle* fremhæves interaktionen mellem Brøndagerskolen og især gruppeordningerne på de andre skoler i forbindelse med udarbejdelsen af en specialpædagogisk plan.

Vejlederteamet på Brøndagerskolen spiller en central rolle i videndelingen på forskellige niveauer, som er nærmere beskrevet i det nedenstående.

Videndeling internt på Brøndagerskolen

Vejlederteamet består af to fysioterapeuter, en ergoterapeut, to tale/høre-vejledere, to pædagogiske vejledere og to psykologiske vejledere. Teamet fungerer ikke som behandlere over for eleverne men vejleder lærere, pædagoger og medhjælpere i forhold til deres arbejde.

Alle nye elever på skolen, hvad end de påbegynder deres skolegang på Brøndagerskolen eller kommer fra en anden skole, bliver testet af vejlederne, som afdækker det enkelte barns behov og udviklingstrin. Dette formidles videre til medarbejderteamet omkring den gruppe, som barnet skal indgå i. Derudover laver man på skolen en afdækning af alle elever i 8. klasse for at skærpe fokus på, hvordan man bør arbejde med dem i resten af den tid, hvor de er elever på Brøndagerskolen. Målet er at give dem de bedst mulige forudsætninger for at mestre deres eget liv, eventuelt i overgangen til andre uddannelsesstilbud.

Videndeling med Albertslund Kommunes øvrige skoler

Der finder pt. kun begrænset videndeling sted med kommunens andre skoler, og der er ingen snitflader med gruppeordningerne på Herstedøster, som er det skoletilbud i kommunen, der ligger tættest på Brøndagerskolens elevgruppe. Der er dog grund til at forvente, at dette vil ændre sig i forbindelse med udarbejdelsen af en specialpædagogisk plan.

På Brøndagerskolen er der stor faglig stolthed og en stærk selvforståelse som specialskole. Ledelsen er bevidst om, at skolens erfaringer kunne være til gavn for f.eks. gruppeordningerne og er nysgerrige efter at se, hvad der kan tilbydes den anden vej.

Umiddelbart nævner de venskabsklasser, job-swop og erfaringsudveksling om lege og undervisning tilrettelagt ud fra forskellige læringsstile som områder, hvor samarbejdet ville kunne udbygges. Til forskel fra kommunens øvrige skoler kommer størstedelen af Brøndagerskolens elever fra andre kommuner. Det er således kun 16 af skolens i alt 101 elever¹, som er bosiddende i Albertslund, hvilket også afspejler sig i medlemssammensætning og fokus i skolebestyrelsen. De andre kommuner, der betaler for at have børn på Brøndagerskolen, er ikke så interesserede i, at skolen uden compensation afsætter ressourcer til videndeling internt i Albertslund. Dette er et dilemma, som skolen løbende må agere i – både at være en skole i Albertslund Kommunes skolevæsen og en skole for mange andre kommuners børn. Her kan den specialpædagogiske plan være med til at italesætte det gensidige udbytte ved et øget samarbejde internt i kommunen.

¹ Tal pr. 18.06.2013

Derudover har skolen en fortid som skole under det gamle Københavns Amt og overgik først til Albertslund Kommune pr. 1. januar 2007. Disse faktorer spiller ind på skolens tilknytning til kommunens øvrige skolevæsen.

Skolen kan se potentiale i at videndele med kommunens andre skoler om konkrete børn, som flytter fra en almen skole til Brøndagerskolen. Der er ingen decideret systematik i overleveringen, da børnene er meget forskellige, men overleveringen foregår ud fra en form for overordnet 'køreplan', som justeres ud fra det enkelte barns behov og muligheder.

Samarbejdet mellem Brøndagerskolen og PPR blev også drøftet. Ledelsen er i løbende kontakt med PPR om f.eks. visitation og økonomi, men der er et meget begrænset samarbejde på medarbejderniveau. Vejlederne kunne godt ønske sig supervision fra PPR, enten supervision af vejlederne selv eller af udvalgte teams som på de andre skoler

Vejlederne fremhæver styrken af det tværfaglige samarbejde med deres kolleger men understreger samtidig behovet for at holde sig ajour inden for deres egne fagområder, hvilket kan være en udfordring, når man har ingen eller kun én kollega med samme fagprofil. Et eventuelt samarbejde med PPR kunne derfor foregå i form af faglige fora, hvor f.eks. psykologer eller tale/høre-konsulenter fra henholdsvis PPR og Brøndagerskolen mødtes.

Videndeling nationalt og internationalt

Brøndagerskolen fungerer som leverandør til Den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation VISO, der arbejder inden for det sociale område og specialundervisningen. VISO er en del af Socialstyrelsen og yder vejledende specialrådgivning og udredning til landets kommuner, borgere, skoler og institutioner, når der er behov for supplerende ekspertise. VISO har desuden til opgave at opsamle, formidle og udvikle faglig viden inden for social- og specialundervisningsområdet. Skoler og kommuner kan henvende sig til VISO for at få sparring i en konkret sag, og så byder blandt andet Brøndagerskolens vejledere ind med deres kompetencer efter en på forhånd aftalt afregningsmodel.

Skolen har desuden indgået i et samarbejde med Videnscenter for Handicap, Hjælpemidler og Socialpsykiatri under Socialstyrelsen. Dette har resulteret i bogen *Masser af opgaver* og dertilhørende hjemmeside www.masserafopgaver.dk, som præsenterer en bred vifte af undervisningsmaterialer målrettet børn med autisme.

Brøndagerskolen er repræsenteret i UCC's styregruppe for efteruddannelse om autismespektrumforstyrrelser, og flere fra skolen underviser på uddannelsen.

Derudover har skolen i 2011–2013 deltaget i et EU-projekt med samarbejdspartnere fra andre specialskoler i Skotland, Norge og Danmark. Projektet omhandler opkvalificering af overgange fra skole til STU eller andre former for ungdomsuddannelse.

Ledelsen er absolut ikke afvisende over for et øget samarbejde med almenområdet men er samtidig meget bevidst om vigtigheden af fortsat at samarbejde med specialskoler i stil med Brøndagerskolen i ind- og udland. Skolen er med til at præge udviklingen på autismeområdet via afholdelse af workshops og kurser, deltagelse i internationale konferencer og modtagelse af diverse besøgende på skolen.

3. fokusområde: Bevægelse og sundhed

Hvorfor bevægelse og sundhed?

Som skole i Albertslund Kommune refererer Brøndagerskolen til kommunens bevægelsesstrategi og til mad- og måltidspolitikken. Ledelsen på skolen beskriver bevægelse som en integreret del af den pædagogiske tilgang til elevgruppen. Nogle af eleverne er meget motorisk urolige, og ved at indtænke bevægelse i dagens program kan den generelle indlæring f.eks. styrkes. Derudover er der på skolen en del elever med vægtproblemer, blandt andet som en konsekvens af, at nogle børn med autismediagnoser er meget selektive omkring deres kost. Sundhed og forebyggelse er et indsatsområde i Brøndagerskolens seneste virksomhedsplan, og her har skolen sat sig for at undersøge, hvorvidt antagelsen om, at bevægelse har en positive indvirkning på elevernes trivsel og læring, faktisk kan dokumenteres.

Tilsynsteamet foretog observationer på idrætsdagen med fokus på børnenes trivsel, deres interaktion med hinanden og deres deltagelse i de forskellige aktiviteter. Det var iøjnefaldende, hvor professionelt dagen var forberedt, og hvor mange særlige materialer og redskaber, der var indkøbt til arbejdet med at øge elevernes bevægelse. Der herskede en tillidsfuld og ikke konkurrencepræget stemning omkring eleverne, som virkede til at trives og føle sig trygge.

Status på bevægelsesindsatsen

Der er på skolen nedsat en arbejdsgruppe med fokus på bevægelse. I gruppen indgår en fysioterapeut fra vejlederteamet, en lærer, en pædagog og en leder. Gruppen har blandt andet sat sig for at afdække, hvor meget eleverne i de forskellige grupper på skolen egentlig bevæger sig i løbet af skoledagen. Til formålet har de udarbejdet et skema, som overfor både elever og medarbejdere skal tydeliggøre forskellen på aktiviteter af henholdsvis lav, middel og høj intensitet. Gruppen kan se en tendens til, at kun meget få elever på skolen laver aktiviteter i kategorien 'høj intensitet' hver dag. De forklarer tendensen med, at nogle af eleverne på skolen oplever kroppens reaktioner på hård fysisk aktivitet, f.eks. det at svede eller få hjertebanken, som angstprovokerende. De forstår derfor ikke, hvorfor de skal deltage i aktiviteter, der fremkalder disse reaktioner.

Udover at bevægelse kan skærpe elevernes koncentration og dermed øge deres læring, som det er tilfældet generelt, kan både ledelsen og medarbejderne se en række særlige fordele for Brøndagerskolens elevgruppe. Mange af børnene har muskelspændinger, som vil kunne mindskes, og mere bevægelse kan også spille positivt ind i forhold til hyperaktivitet og høj sensitivitet. De arbejder desuden med metoder til at skabe motivation for bevægelse for de elever, der ofte er fysisk inaktive. Her har forskellige tællesystemer haft en positiv indvirkning. Eleverne registrerer f.eks., hvor mange omgange de har kørt på gokart eller løbehjul i på gangene skolens bygninger på Nordmarks Allé. Skridttællere motiverer også nogle elever til at bevæge sig mere. Her er det igen princippet om visualisering, der spiller ind.

Bevægelsesgruppen har fungeret på frivillig basis, dvs. der har endnu ikke været afsat timer til arbejdet. De har en oplevelse af, at kommunens bevægelsesstrategi retter sig meget mod almenområdet, og de ønsker sig sparring fra forvaltningen og drøftelser af, om det kunne være relevant at tænke Brøndagerskolen ind i nogle af strategiens indsatser. På nuværende tidspunkt samarbejder skolen primært med andre specialskoler i forhold til bevægelsesområdet.

Status på arbejdet med mad og måltider

Mad- og måltidspolitikens målsætning om at skabe sunde madvaner hos alle børn i kommunen imødekommes på Brøndagerskolen via individuelle mål i elevernes handleplaner. De individuelle handleplaner fungerer også som erstatning for én samlet, lokal handleplan i forhold til implementeringen af kommunens mad- og måltidspolitik, da man på skolen vurderer, at elevernes behov og forudsætninger er så forskellige, at det ikke kan lade sig gøre at lave fælles retningslinjer for alle. Af samme grund har man heller ikke en madordning på skolen. Mange af skolens børn er vilde med at lave mad, og dette indgår derfor i det pædagogiske arbejde på skolen.

Sundhedsplejersken, der tilbringer én ugentlig dag på skolen, fungerer som sundhedskoordinator og spiller en vigtig rolle som vejleder for personale og forældre i konkrete sager. Abstraktionsniveauet i forhold til dialogen om kostvaners betydning varierer meget blandt eleverne. Derfor er samarbejdet mellem skolens personale og den enkelte elevs forældre af stor betydning. Kost kan for forældre til børn med en autismediagnose føles som én udfordring blandt mange, og det er derfor forskelligt, hvor højt det prioriteres. Medarbejderne fortæller, at forældrene ofte ikke har overskud til at sikre, at deres børn spiser sundt, da det pga. nogle af børnenes 'konservative' madvaner nemt kan føre til konflikter i en i forvejen presset hverdag. Derfor er medarbejderne og sundhedsplejersken opmærksomme på deres egen rolle i forhold til at arbejde med elevernes sundhed i løbet af skoledagen og bidrage med inspiration til forældrene om f.eks. madpakker og sunde rutiner med mere bevægelse ind i dagligdagens gøremål.

Konklusion og anbefalinger

Fra skole til forvaltning

Forvaltningen har i forbindelse med tilsynsbesøget modtaget en række gode inputs fra personale og ledelse på Brøndagerskolen, og disse vil blive taget til efterretning. I den forbindelse kan nævnes følgende:

- Forvaltningens tilsynsbesøg på Brøndagerskolen giver anledning til en generel opmærksomhed i forhold til at medtænke Brøndagerskolen i de forskellige strategier og indsatser på skoleområdet. Fortællingen om Brøndagerskolen som en særlig slags skole dominerer både på skolen selv og på rådhuset, og selvom skolen er noget særligt, kan *Skoler og Uddannelse* med fordel være i dialog med skolen omkring f.eks. arbejdet med bevægelsesstrategien, mad- og måltidspolitikken og de forskellige årligt tilbagevendende arrangementer for børn- og unge i kommunen.
- Kommunens specialpædagogiske plan har som fokusområde at fremme videndeling mellem Brøndagerskolen og gruppeordningerne. I den forbindelse bør projektgruppen drøfte, hvordan det kan blive mere attraktivt for Brøndagerskolen at samarbejde med almenområdet. Skolen giver indtryk af gerne at ville være en del af Albertslund Kommune og den lokale videndeling, men det kan i den forbindelse være hensigtsmæssigt at have blik for mindre ressourcekrævende videndelingsformer, f.eks. sidemandsoplæring hvor medarbejdere på andre skoler kommer på besøg på BR og følger en medarbejder herfra.

Fra forvaltning til skole

En høj faglighed og en generel begejstring for arbejdet på skolen sprang i øjnene i samtalen med både ledelse og medarbejdere. Skolen står over for en række forandringer såsom ny skoleleder og et øget fokus på inklusion på almenområdet. Sidstnævnte spiller ind på elevtilstrømningen til Brøndagerskolen og desuden skaber en øget efterspørgsel efter de specialpædagogiske kompetencer, der er samlet på skolen. Forvaltningen vurderer, at Brøndagerskolen i den kommende tid med fordel kan arbejde videre med følgende:

- Tydelig ledelse er afgørende for trivsel på en arbejdsplads, ikke mindst på en arbejdsplads med de særlige arbejdsvilkår, der kendetegner Brøndagerskolen. Ledelsen på skolen har udstukket klare rammer for det pædagogiske arbejde, men tilsynsbesøget satte fokus på behovet for at arbejde med medarbejdernes oplevelse af ledelsens tilgængelighed. Det ville være oplagt at drøfte dette emne på et personale- eller MEDmøde. Ledelse og medarbejdere anbefales i fællesskab at finde frem til konkrete tiltag som f.eks. ledelsestilstedeværelse i personalerummet på faste tidspunkter.
- Brøndagerskolen arbejder med en målrettet bevægelsesindsats, og der er et stort engagement i medarbejdergruppen. Selvom ikke alle dele af kommunens mad- og måltidspolitik uden videre kan implementeres på en skole med Brøndagerskolens elevgruppe, anbefales skolen at sætte yderligere fokus på sund kost i den kommende tid, ikke nødvendigvis via en fælles skolemadsordning men snarere i form af små, forsøgsvisse indsatser og gradvise justeringer hen imod sundere madvaner hos børnene.
- Ledelsen bør løbende have fokus på det fysiske arbejdsmiljø og følge op på, om de forbedringer af rengøringen, som blev iværksat efter Arbejdstilsynets besøg, stadig fungerer. Ledelse og medarbejdere bør desuden drøfte, hvordan der indenfor de eksisterende fysiske rammer i højere grad kan skabes personalerum og mødelokaler, der afspejler medarbejdergruppens størrelse og behov.

Skoler og Uddannelse vil løbende følge op på ovenstående anbefalinger i relevante fora såsom skoleleder- og skoleledelsesmøder. Derudover vil temaerne indgå i næste runde pædagogiske tilsynsbesøg, som finder sted i skoleåret 2014/2015.

Vi ønsker at sige tak til personale og ledelse på Brøndagerskolen for interessante diskussioner og konstruktive inputs i forbindelse med tilsynsbesøget!

Albertslund Kommune

Nordmarks Allé 2
2620 Albertslund

T 43 68 68 68

M bkv.skoler.uddannelse@albertslund.dk

www.albertslund.dk

ESDH: [Skriv ESDH nummer]